

Маркерів брехні дуже багато, але стовідсоткового показника брехні практично немає. Всі маркери потрібно оцінювати комплексно, виходячи з ситуації та особливостей особистості, з якою проходить спілкування. Поведінка особи, схильної до брехні та застосування маніпулятивних прийомів має свої психологічні особливості, знання яких допоможе значно підвищити ефективність професійної діяльності оперативних працівників.

Костицька М.М.,
доктор права, адвокат

ПРО ДЕЯКІ ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗГЛЯДУ СПРАВ У МІЖНАРОДНИХ АРБІТРАЖАХ

Міжнародний арбітраж є органом для вирішення спорів, який обирається за згодою сторін та керується правом (загальним, міжнародним, національним) при винесенні рішення, яке є обов'язковим для сторін.

Вперше Міжнародний арбітражний суд Міжнародної торгової палати був заснований в Парижі у Франції як незалежний від будь-яких урядів та міжнародних організацій. Цей суд керується Арбітражним регламентом, затвердженим Міжнародною Торговою палатою. Цей регламент чинний від 1998 р.

Ще раніше створювалися міжнародні арбітражі для вирішення політичних і правових спорів. Підставою для їх діяльності були Гаазькі конвенції про вирішення міжнародних спорів 1899 та 1907 років. Модель правил арбітражного процесу рекомендована Генеральною Асамблеєю ООН в 1958 р., міжнародні регіональні акти такі, як Міжамериканський договір про мирне врегулювання (Пакт Боготи) 1948 р., Європейська конвенція для мирного вирішення спорів 1957 р. Стокгольмська конвенція про примирення та арбітраж у рамках ОБСЄ 1992 р.

Оскільки в практичній діяльності мені доводиться виступати адвокатом в міжнародних комерційних арбітражах, то я і зупинюся на психологічній специфіці розгляду справ саме в них.

Місце розгляду справ визначає арбітраж або це за взаємною згодою визначають сторони. Суд засідає в складі одного чи трьох суддів, який заслуховує з сторін, їх представників, експертів, свідків і ін. аналізує документи тощо. Тобто, процедура є стандартною і мало чим відрізняється від провадження в національних арбітражних чи господарських судах. Специфікою юридичною є те, що сторонами

можуть виступати держави, органи держави, національні та транснаціональні корпорації, банки, бізнесові структури.

Майже десятирічний досвід адвокатської роботи дає можливість виділити певні специфічні психологічні особливості розгляду справ в арбітражних судах.

Особливо це спостерігається коли мають місце спори між країнами „класичної“ та „молодої“ демократії, між західними та пострадянськими країнами. Щодо останніх характерною є тенденція представити неповну чи недостатньо чітку витребувану документацію, безперспективні спроби пошуків впливу на суддів, значна чи іноді повна юридична безпорадність адвокатів із цих держав, недостатнє розуміння суті демократичності, гласності і публічності (при достатній конфіденційності) провадження в арбітражному суді.

Напевно тут теж проявляється визначена С. Кангтінгтоном культурна відмінність та протистояння в цій сфері.

Мають місце виділені австрійським філософом Отто Бауером та українським психологом Олексієм Губком риси національної психології та ментальності.

Якщо позиціям германських та англосакських адвокатів притаманний здебільшого „чистий“ раціоналізм, для романських – раціоналізм поєднаний з образністю, то для орієнтальних адвокатів (в т.ч. і з пострадянських країн) характерною образності, емоційність при не завжди витриманій логічності. Звичайно адвокати з орієнтальних країн – це не актори які прагнуть вплинути на емоційну сферу суддів.

Адвокат всюди залишається адвокатом. Але культурні, національні, ментальні і психологічні особливості проявляються і в такій специфічній юридичній діяльності, як участь в арбітражному провадженні.

Кошинець В.В.,

професор кафедри організації роботи та управління в органах прокуратур
Національної академії прокуратури
України, кандидат юридичних наук

ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ЗНАТЬ В ГОСПОДАРЬСЬКОМУ ПРОЦЕСІ

В умовах створення правової держави та необхідності зміцнення економіки все більшого значення набуває захист прав та інтересів суб'єктів господарювання. Перехід до ринкових умов господарювання